

Opis:

Ziemia Kłodzka - historyczny skrawek Czech wraz terenami dawnego piastowskiego księstwa ziębickiego obfitują w urokliwe krajobrazy Kotliny Kłodzkiej i Gór Bardzkich a także cenne zabytki, dostępne zarówno na powierzchni, jak i pod ziemią...

kamienica Wilcza Jama w Kłodzku

Zwiedzanie Kłodzka najlepiej rozpocząć od ul. Grottgera, znajdującej się w pobliżu dworca autobusowego. Na fasadzie kamienicy nr 5, na miejscu której znajdowała się kiedyś gospoda "Wilcza Jama", widnieje wilk. Stał się on znany podczas powodzi w 1997 r., bo za jego sprawą spełniły się przepowiednie lokalnego jasnowidza, Filipa Fediuka. Przewidział on kiedyś, że jeśli w dacie rocznej zjedzą się ze sobą trzy siódemki, wilk napije się wody. Nikt nie rozumiał tego proroctwa aż do 1997 r., kiedy to wylała Nysa Kłodzka i wilk na fasadzie faktycznie napił się wody. Zdarzyło się to 7 lipca 1997 r. Warto wiedzieć, że od chodnika do pyska wilka jest w tym miejscu 4,43 m!

http://www.101wycieczek.pl/atraccje/kamienica_wilcza_jama_w_klodzku_8443

kościół MB Różańcowej (klasztor i kościół Franciszkanów) w Kłodzku

W kościele franciszkańskim Matki Boskiej Różańcowej w Kłodzku zaznaczono wszystkie poziomy powodzi, nawiedzających kościół i klasztor w ciągu wieków. Warto wejść i zobaczyć, która z nich była największa. Na tzw. Wyspie Piaskowej franciszkanie osiedlili się już w XIII w. Obecny budynek klasztoru powstawał etapami i pochodzi z XVII-XVIII w. W wyniku sekularyzacji z jego pierwotnego wyposażenia pozostało niewiele. W refektarzu zachowało się malowidło znakomitego malarza barokowego, Feliksa Antona Schefflera, z 1744 r. W centrum plafonu przedstawiona została Trójca Święta, otoczona aniołami, świętymi i doktorami Kościoła.

most św. Jana w Kłodzku

Kłodzki most św. Jana na Młynówce, o długości ok. 40 m, określa się mianem miniaturowego słynnego mostu Karola w Pradze, choć niektórzy twierdzą, że powstał on wcześniej. Lokalna tradycja datuje go nawet na lata 1280-1286. Przed rozpoczęciem budowy mostu miejscowa ludność zobowiązana była dostarczyć odpowiednią ilość jaj. Ich białko dodawano bowiem do zaprawy, aby lepiej wiązało kamienie. Na moście znajdują się grupy rzeźb: Pieta, Ukrzyżowanie, św. Wacława, św. Franciszka Ksawerego, św. Jana Nepomucena, a także Trójca Św., która koronuje NMP. Tę ostatnią ufundował syn barona von Fitschena, Franciszek Ferdynand, aby przebłagać za winę ojca, który zabił żonę i sam został ścięty przez kata. Na moście pobierano myto. Do 1904 r. istniały tam też dwie baszty: dolna i górna.

http://www.101wycieczek.pl/atraccje/most_sw_jana_w_klodzku_4717

ratusz w Kłodzku

Najpiękniejszym budynkiem kłodzkiego rynku jest neorenesansowy ratusz z lat 1887-1890, w

którego konstrukcję wkomponowano wczesnobarokową wieżę z XVII w. Nad jego głównym wejściem widnieje płaskorzeźba, przedstawiająca dzieci wysypujące z pończochy do miejskiej kasy swoje oszczędności. Przed wejściem, na miejscu renesansowej studni, stoi fontanna z lwem z XVII/XVIII w.

http://www.101wycieczek.pl/atraccje/ratusz_w_klodzku_4715

kościół Wniebowzięcia NMP w Kłodzku

Kłodzka fara pw. Wniebowzięcia NMP zachwyca bogactwem malowideł, sztukaterii i snycerki (m.in. ogromnymi dębowymi konfesjonałami). Inicjatorem jej budowy był czeski biskup Arnošt z Pardubic, który w testamencie przeznaczył dużą sumę na te cel. Kościół wznoszono do połowy XVI w. Pod koniec XVI w. do Kłodzka sprowadzono jezuitów, którzy wykupili z rak joannitów komandorię oraz farę i zaczęli jej przebudowę na modłę barokową. Gotyckie sklepienie sieciowe nawy głównej otrzymało sztukaterie, które wykonali artyści włoscy. Nad emporami wybitny malarz Carl Dankwart wykonał cykl fresków nawiązujących do wezwania kościoła – „Salve Regina” („Witaj Królowo”). Dodatkowo nawę główną ozdobiono postaciami 14 orędowników, 12 apostołów i obrazami świętych związanych z zakonem jezuickim. W XVIII w. dodano ołtarz główny, zaprojektowany przez Christopha Tauscha i wykonany przez wrocławskich artystów. W ołtarzu znajduje się gotycka rzeźba Madonny z Dzieciątkiem, określana jako Madonna Kłodzka. Słynna jest również XIV-wieczna Madonna z Czyżykiem, stojąca w kaplicy św. Jakuba, której autorstwo przypisuje się budowniczemu katedry w Pradze. W kościele znajdują się też dwa pomniki fundatora kościoła. Pierwszy, gotycki, popękał w tajemniczych okolicznościach, a w 1468 r. z kamienia wypłynął olej, uznany od razu za cudowny. Nowa figura klęczącego biskupa została wykonana w 1881 r. W kościele zachwycają też dzieła Michaela Klahra, m.in. ambona, ołtarz Wniebowzięcia NMP w południowej nawie bocznej, dekoracje prospektu organowego i konfesjonały.

http://www.101wycieczek.pl/atraccje/kosciol_wniebowziecia_nmp_w_klodzku_4716

podziemna trasa turystyczna w Kłodzku

W sąsiedztwie kościoła NMP w Kłodzku zaczyna się podziemna trasa turystyczna (drugie wejście mieści się u podnóża twierdzy). Wiedzie połączonymi piwnicami pod starówką. Drażono je od XIII do XVII w., a służyły do przechowywania piwa oraz w celach obronnych. Przechodzi się wąskimi korytarzami (około 600 m), a spacer urozmaicają wystawy, m.in. prawdziwych narzędzi tortur. Trasę można zwiedzać samemu.

http://www.101wycieczek.pl/atraccje/podziemna_trasa_turystyczna_w_klodzku_4713

Twierdza Kłodzka w Kłodzku

Tuż nad kłodzką starówką wznosi się Twierdza Główna z potężnymi murami, które na pierwszy rzut oka wyglądają dość ponuro. Została zbudowana w latach 1680–1702 na miejscu zamku z czasów Mieszka I, a w połowie XVIII w. Prusacy powiększyli ją, czyniąc niemal niemożliwą do zdobycia. Dziś bastiony stanowią świetne punkty widokowe na miasto. Wykorzystano je m.in. do plenerów serialu „Czterej pancerni i pies”. Dużych wrażeń dostarcza spacer podziemiami twierdzy (niektóre korytarze mają mniej niż metr wysokości). Zwiedza się tylko ich wycinek, gdyż całości zobaczyć nie sposób – łączna ich długość wynosi 44 km. Twierdzę można zwiedzać samemu, ale labirynt już tylko z przewodnikiem.

http://www.101wycieczek.pl/atraccje/twierdza_klodzka_w_klodzku_4711

Sanktuarium maryjne w Bardo

Ju? w X w. Bardo le?a?o przy g?ównym szlaku z Wroc?awia do Pragi – by?o to wówczas grodzisko, którego pozosta?o?ci zachowa?y si? do naszych czasów. Jednym z bardziej dramatycznych wydarze? w dziejach miasteczka by?o osuni?cia si? zbocza Góry Bardzkiej w 1598 r. Ziemia zasypa?a rzek?, a ta zala?a zabudowania. Nad male?kim miasteczkiem góruje pot??na (55 x 25 m) bry?a barokowej bazyliki Nawiedzenia NMP z lat 1686-1707. W bogato wyposa?onym wn?trzu znajduje si? roma?ska figura Matki Bo?ej Bardzkiej z XII w. (43 cm wysoko?ci). Umieszczono j? w barokowym o?tarzu g?ównym z 1715 r. Jest tam tak?e obraz znanego ?l?skiego malarza, Micha?a Willmanna. Warte uwagi s? te? szczególnie pi?kne barokowe organy F. Eberharda z 1759 r. W jednej z krypt ko?cio?a znajduje si? ruchoma szopka panoramiczna, stanowi?ca atrakcj? zw?aszcza dla dzieci. Cz??? zabudowa? klasztornych przeznaczono na Muzeum Sztuki Sakralnej, w którym mo?na zobaczy? m.in. pi?kne gotyckie o?tarze skrzyd?owe, oko?o 60 rze?b barokowych i rokokowych, XVIII-wieczne obrazy o tematyce religijnej, szaty liturgiczne.

<http://www.101wycieczek.pl/atraccje/sanktuarium-maryjne-w-bardo>

Kamienny most w Bardo

W Bardo, podobnie jak w K?odzku, ogl?da? mo?na zabytkowy kamienny most, stylizowany na gotyk, a budowany pomi?dzy 1515 a 1586 r. Trzyprz?s?owy most by? kilkakrotnie przebudowany, a po wysadzeniu w powietrze w 1945 r. przez opuszczaj?cych Bardo Niemców, zosta? odbudowany w domniemanym pierwotnym kształcie.

<http://www.101wycieczek.pl/atraccje/kamienny-most-w-bardo>

ratusz w Ząbkowicach Śląskich

Panoramę Ząbkowic Śląskich urozmaicają wieże zabytkowych budowli będące świadectwem minionej świetności miasta, związanej z wydobywaniem złota i srebra. Sercem miasta jest obszerny rynek. Jego centralną część zajmuje ratusz. Jest to już trzecia w historii Ząbkowic budowla: pierwszy, drewniany ratusz powstał w XIV w., renesansowy w XVI w., zaś obecny latach 1862-1864. Strzelista pseudogotycka budowla zwraca uwagę mnogością dekoracji. Nad gmachem wznosi się niezwykle smukła wieża z ażurowym szczytem. Projektantem budowli był wrocławski architekt Alexis Langer. Obecnie w zabytku ma swą siedzibę Urząd Stanu Cywilnego oraz biblioteka.

http://www.101wycieczek.pl/atraccje/ratusz_w_zabkowicach_slaskich_4779

Krzywa Wieża w Ząbkowicach Śląskich

Ząbkowice określane są mianem „dolnośląskiej Pizy”, ze względu na krzywą wieżę, której odchylenie od pionu wynosi ponad 2 m. Skrzywiła się ona w wyniku trzęsienia ziemi w 1590 r. Początkowo służyła jako dzwonnica kościoła i wieża obserwacyjna, miała też być punktem ostatecznej obrony. Obecnie ponad 32-metrowa wieża udostępniona jest do zwiedzania.

http://www.101wycieczek.pl/atraccje/krzywa_wieza_w_zabkowicach_slaskich_4778

kościół św. Anny w Ząbkowicach Śląskich

Kościół św. Anny w Ząbkowicach Śląskich to gotycka bryła z XIV w. Na jego zewnętrznych ścianach widnieją liczne epitafia. Jedno z nich poświęcone jest Witowi Stwoszowi Młodszemu – wnukowi słynnego twórcy ołtarza w krakowskim kościele Mariackim. Przedstawia chłopca z jabłkiem, a można je znaleźć kilka metrów nad ziemią, na ścianie w pobliżu Krzywej Wieży. Wnętrze świątyni skrywa renesansowy nagrobek księcia Karola z Podiebradów i jego małżonki.

http://www.101wycieczek.pl/atraccje/kosciol_sw_anny_w_zabkowicach_slaskich_4781

ruiny zamku książąt ziębickich w Ząbkowicach Śląskich

Najważniejszy zabytek Ząbkowic stanowią ruiny zamku, wybudowanego pierwotnie ok. 1300 r. przez księcia świdnickiego Bolka I. Stojący na wysokiej skarpie i dobrze umocniony obiekt ocalał podczas najazdu wojsk czeskich, nie poddał się też husytom. W XV w. stał się siedzibą rycerzy-rabusiów, jak prawie wszystkie zamki na Dolnym Śląsku. W 1452 r. został własnością namiestnika Królestwa Czeskiego, Jerzego z Podiebradów. W sumie zmieniał właściciela 14 razy! W XVI w. powstała tu budowla renesansowa, pierwsza na Śląsku, która łączyła funkcję obronną z rezydencjonalną. Została zniszczona podczas wojny trzydziestoletniej i nie zdecydowano się na jej całkowitą odbudowę. W 1728 r. zamek opustoszał, a w 1929 r. w wieży otwarto muzeum regionalne. Obecnie obiekt czeka na zagospodarowanie.

Laboratorium dr. Frankensteina w Ząbkowicach Śląskich

Przedwojenna nazwa Ząbkowic Śląskich to Frankenstein, nie powinien dziwić więc fakt, że można tu zwiedzić laboratorium doktora Frankensteina. Mieści się ono w Izbie Pamiątek Regionalnych, najstarszym domu miasta, tzw. dworze Kauffunga z ok. 1526 r. Według tradycji pisarka Mary Shelley zaczerpnęła pomysł do swojej książki właśnie z historii Ząbkowic. W 1606 r. szalała tu dżuma, w czasie której zmarło ok. 2000 osób. Winą obarczono miejscowych grabarzy. Oskarżono ich, że ze zwłok produkują „trujący proszek” i rozsypują go po mieście. Według jednej z teorii pisarka mogła usłyszeć tę historię i nadać swojej głównej postaci imię nawiązujące do nazwy miasta.

pałac w Stoszowicach

We wsi Stoszowice, przy drodze z Ząbkowic Śląskich do Srebrnej Góry, stoi barokowy pałac z XVIII w. To efektowna budowla ze strzelistymi wieżami nasuwającymi skojarzenie ze średniowieczną warownią. Jest ono zupełnie słuszne – w XV w. istniał tu zamek, który później kilka razy przebudowywano. Do dziś zachowały się fragmenty dawnych ziemnych umocnień. Planuje się przywrócić mu jego dawną świetność.

http://www.101wycieczek.pl/atrakcje/palac_w_stoszowicach_4672

Twierdza w Srebrnej Górze

Celem turystów w Srebrnej Górze jest twierdza: największa górską warownia w Europie, powstała w latach 1765–1777 na polecenie króla Prus Fryderyka II Wielkiego. Był to wówczas najnowocześniejszy tego typu obiekt na świecie. Przekonały się o tym wojska napoleońskie w 1807 r. – twierdza jako jedyna w tych stronach oparła się Francuzom (co prawda oblężenie trwało tylko jeden dzień). Od tej pory zwano ją „Śląskim Gibraltarem”. Aby wytrzymać długotrwałe oblężenia, musiała zostać zaopatrzona w wodę. W tym celu wykuto w skale głębokie studnie, które zachowały się do dziś (rekordzistka ma 84 m głębokości). W 1913 r. otwarto tu schronisko młodzieżowe, największe w ówczesnych Niemczech. Podziemia twierdzy można zobaczyć podczas wycieczki z przewodnikiem. Twierdza ulokowana jest nad Srebrną Górą, łatwo do niej dotrzeć.

http://www.101wycieczek.pl/atrakcje/twierdza_w_srebrnej_gorze_4670

Więcej informacji znajdziesz <http://www.101wycieczek.pl>.